

Ashok

d: *Saraca asoca* - A flowering twig

Large tree
throughout india, but
now very rare

Petaloid calyx &
petals absent

Botanical name & family

Saraca ashoka,

Leguminosae-

Caesalpinaceae

स्वरूप

वृक्ष - भारतात क्वचित सर्वत्र
आढळ

प्रायः हिमालय पूर्व भाग-
आसाम इ., केरळ - कोचीन

पत्र-compound- १ pinnate,
alternate phylo.

आंब्याप्रमाणे पाने,
lanceolate

पुष्प- reddish, in inflo.,
गुच्छामध्ये, वसंतामध्ये

फल- चपट्या शेंगा - ४-८ बिया

EmÉRÉÑ£üÉÇaÉ-

त्वचा- गर्भाशय, रक्तपित्त, विष

बीज- कृमिघ्न, मूत्राघात, अश्मरी

पुष्प- रक्तपित्त

उत्पत्तिस्थान

भारतात सर्वत्र जंगलामध्ये
हिमालय, बंगाल, बिहार,
मध्यप्रदेश

Active principles

Phenolic glycosides P 2,
B sitosterol, tannins

mÉrÉÉirÉ

AvÉÉåMü = zÉÉåMü lÉÉzÉlÉÈ-

iÉÉqÉëmÉssÉuÉ - पालवी तांबडी

MÇüMåüsË - कंक=

यमराज- इल- नाश-
कृमी इ. नाशक

MühÉÉipÉUhÉ - MüÉlÉÉiÉ TÑüsÉå

AQûMüuÉhÉå- शृंगार

स्त्रिमित्र – स्त्री रोगात
उपयोगी

स्मराधिवास-

वंजुलद्रुम-

सुभग-

नट-

UxÉmÉÇcÉMü

UxÉ- कषाय

uÉËrÉi- शीत

lèuÉmÉÉMü- कटु

mÉëpÉÉuÉ-

aÉÑhÉ - रुक्ष, शीत, लघु

SÉåwÉblÉiÉÉ

कफघ्न- कषाय, कटु, रुक्ष, लघु

पित्तघ्न- कषाय, शीत, रुक्ष,

सर्व गुणाने वातकर

वातज प्रकारामधे वापरु नये

aÉhÉ

चरक - वेदनास्थापन

(शालकट्फलकदंबपद्मकतुंग
मोचरसशिरीषवंजुलएलवालुका
शोक)

सुश्रुत- लोधादि- प्रदरनाशक,
वर्ण्य, विषघ्न, मेदोहर

मिश्रक- -----

mÉËUpÉÉwÉÉ

लेखन - श्वेतप्रदर

शोषण- श्वेतप्रदर

स्तंभन- रक्त, मल

रोपण - व्रण,

रक्तप्रसादन- रक्तप्रदर

AaêÉ MüqÉi - -----

AuÉrÉuÉ / xÉëÉaiÉxÉ / urÉÉkÉi

त्वचा- प्रदर- रक्त- रक्तस्तंभक,
गर्भाशय संकोचक

श्वेत - व्रणरोपक,

रक्तपित्त- रक्तस्तंभक,
रक्तप्रसादन

विषघ्न- सर्प - ऽषभ अगद

अतिसार- निराम- स्तंभन

तृष्णा-

बीज- कृमिघ्न- पलाश बीजाप्रमाणे
अश्मरिघ्न-

मूत्राघात नाश-

पुष्प- रक्तपित्त- सर्व पुष्प पित्तशामक
म्हणून रक्तपित्तामधे

MüsmÉ uÉ EmÉrÉÉåaÉ (qÉÉÉत्रा, काल,
अनुपान)

१) अशोकÉËU¹ - सर्व

२० मिली भोजनोत्तर पाण्यासह

२) अशोक घृत- पित्तज -

१० मिली

३)

बाह्य उपयोग

- व्रण- शोधन – धावन,
लेप, अवचूर्णन इ.
- योनीधावन- काढ्याने
- वेदनास्थापन- स्नाव शोषण
करत असल्याने शोथ,
शूल नाश- चूर्ण लेप

- १) अशोकः शीतलो तिक्तो ग्राही वर्ण्यः कषायकः
दोषापची तृषादाहकृमीशोषविषास्रजित- भा.प्र.
- २) अशोकस्य त्वचा रक्तप्रदरस्य विनाशिनी- शोढल
- ३) जलेन खदिरीबीजं मूत्राघात अश्मरीनाशनं
(खदिरीबीज = अशोकबीज) - शिवदास.

(चरक, सुश्रुतात प्रदरावर उल्लेख नाही. प्रदरावरील
कार्य प्रथमं वृंदमाधव याने सांगितले)

AzÉÉåMü - aÉpÉÉizÉrÉ MüÉrÉi

लेखन- कषाय रसाने, ÅÉ aÉÑhÉ uÉ zÉliÉ
uÉirÉÉilÉå aÉpÉÉizÉrÉÉiÉisÉ YsÉåS lÉÉzÉ
त्यामुळे शोथ, शूल साव

xiÉÇpÉlÉ AxÉsrÉÉlÉå कषाय रसाने uÉ zÉliÉ
uÉirÉÉilÉå U£ü xiÉÇpÉlÉ

xÉÇMüÉåcÉMü- कषाय रसाने, ÅÉ aÉÑhÉ
uÉ zÉliÉ uÉirÉÉilÉå aÉpÉÉizÉrÉ व त्यातील
रक्तवाहिन्यांचा xÉÇMüÉåcÉ MüÂlÉ
aÉpÉÉizÉrÉ शैथिल्य दूर करतो

उत्तेजक - aÉpÉÉizÉrrÉÉ uÉ ovary क्रिया
चालना

श्वेतप्रदर, रक्तप्रदर, अत्यार्तव,
गर्भाशय शैथिल्य असताना वापर
करावा- गर्भाशय रसायन आहे.

modern view

oxytocic due to phenolic
glycosides.

Myometrial contraction press the
arteries & hence bleeding is
stopped

प्रयोग

- १) अशोक चूर्ण तण्डुलोदक
- २) अशोक क्षीरपाक २० मिली
- ३) अशोकारिष्ट व अश्वगंधारिष्ट
पाण्यातून भोजनोत्तर
- ४) अशोक घृत- कफज

रक्तप्रदर

- zÉÑ®ÉiÉiuÉxrÉ SÒ¹ÉiÉiuÉxrÉ ÀiÉmÉëqÉÉhÉÉ mÉëuÉëÑliÉÈ- (xÉÑ. zÉÉ. 2)
- U£ümÉëSÉåwÉeÉ UÉåaÉ- (cÉ. xÉÑ.28)
- rÉÉållÉaÉiÉ xÉëÉuÉ- (cÉ. xÉÔ. 18)
- [..\disease ppt\Raktapradar.ppt](#)

xÉÇmÉëÉîmiÉ

WåûiÉÑxÉåuÉlÉ- (mÉëÉrÉÈ uÉÉiÉ mÉëMüÉåmÉMü, U£üSÒ¹îMüU)
(ìuÉÂ®ÉWûÉU qÉSrÉ aÉpÉïmÉÉiÉ ÀìÉqÉæjÉÑlÉ rÉÉlÉ AkuÉ zÉÉåMü
MüwÉihÉ AÉbÉÉiÉ ÌSuÉÉxuÉÉmÉ)

uÉÉrÉÑ U£üÉcÉå mÉëqÉÉhÉ uÉÉRûuÉiÉÉå uÉ aÉpÉÉizÉrÉaÉiÉ
UeÉÉåuÉWû ÍxÉUÉÇcÉÉ AÉश्रrÉ

UeÉÉcÉå iuÉËUiÉ uÉkÉîlÉ (AíkÉMü ÌSuÉxÉ) uÉ UxÉpÉÉuÉÉqÉÑVåû
रजाची mÉëqÉÉhÉuÉëÑ®î

mÉëSU (U£ü)

अशोक - रक्तप्रदर

xiÉÇpÉlÉ- कषाय रसाने uÉ

zÉÿiÉ uÉÿrÉÉilÉå U£ü xiÉÇpÉlÉ

xÉÇMüÉåcÉMü- कषाय

रसाने, ÂÉ aÉÑhÉ uÉ zÉÿiÉ

uÉÿrÉÉilÉå aÉpÉÉizÉrÉ व

त्यातील रक्तवाहिन्यांचा

xÉÇMüÉåcÉMüरतो त्यामुळे

रक्तस्राव थांबतो

रक्तप्रसादन- तिक्त रस,

रुक्ष - रक्तशुद्धी करतो

बल्य- मांसपेशींना बल देतो,

शैथिल्यहर

अंशांशता

- सर्व प्रदरामध्ये युक्तीपूर्वक वापरता येते पण प्रायः कफपित्तप्रधान प्रकारात वापरावे
- वातकर असल्याने वातज मध्ये शक्यतो वापरू नये

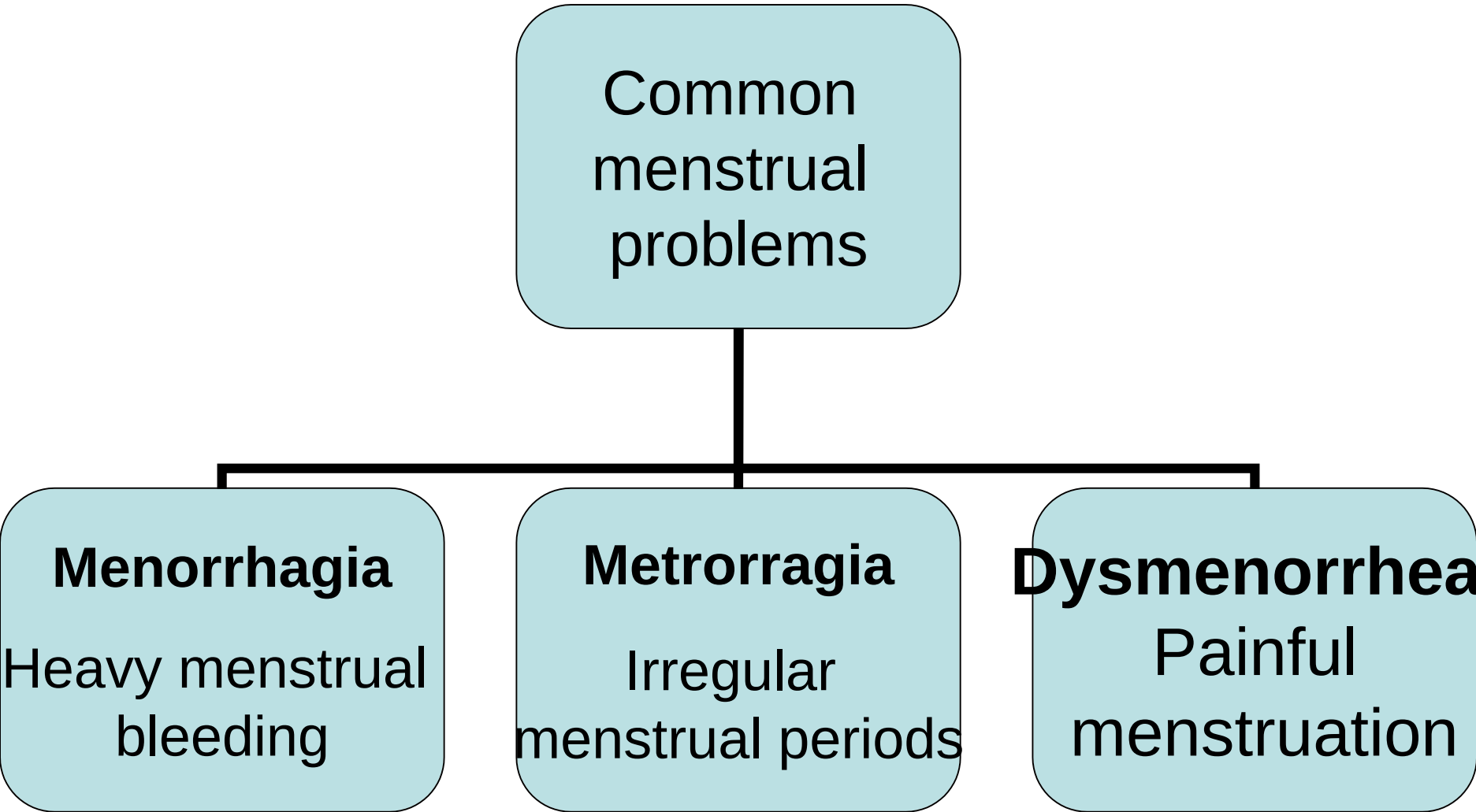
प्रयोग

१) अशोकारिष्ट, लोध्रासव व पत्रांगासव

प्रत्येकी २ चमचे पाण्यातून भोजनोत्तर

२) अशोक, लोध्र काढ्याने गर्भा-
धावन

Common menstrual problems


```
graph TD; A[Common menstrual problems] --> B[Menorrhagia  
Heavy menstrual bleeding]; A --> C[Metrorragia  
Irregular menstrual periods]; A --> D[Dysmenorrhea  
Painful menstruation];
```

Menorrhagia

Heavy menstrual
bleeding

Metrorragia

Irregular
menstrual periods

Dysmenorrhea

Painful
menstruation

Common menstrual problems

Menorrhagia

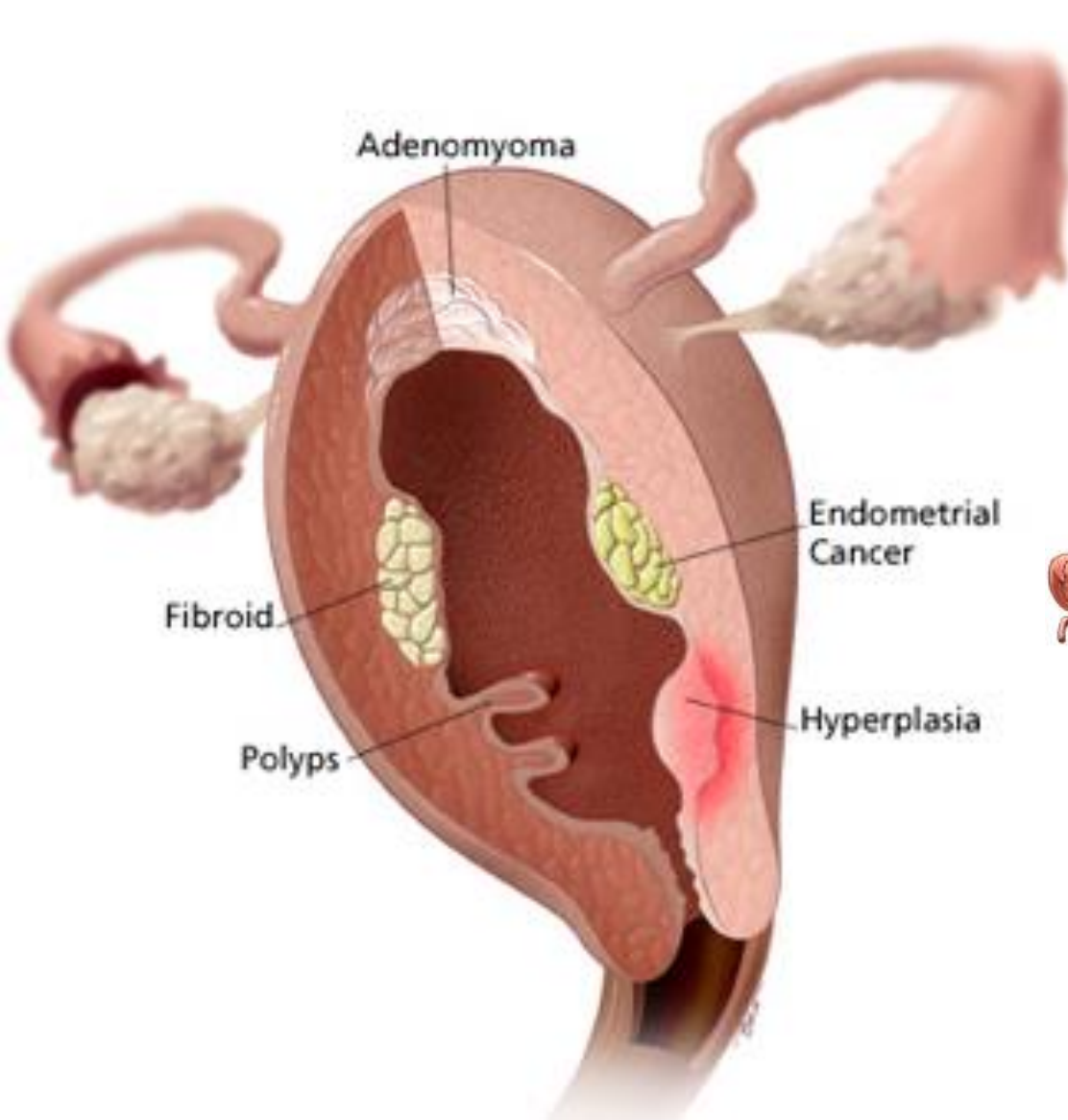
- ovarian cysts
- hypothyroidism
- uterine fibroids
- endometrial polyps
- IUD
- Cancer

Metrorragia

- cervical polyp
- infection- STD-
                    chlamydia,
                    gonorrhea
- endometriosis

In Adolescents

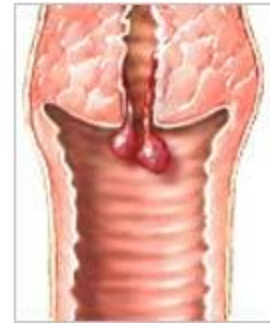
- **Unovulatory cycles-**
progesterone lacking

Cervical polyps

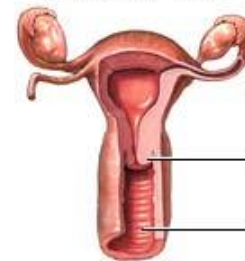

As viewed through a speculum

Sagittal view

Anterior view

Cancer tissue

Cervix

Vaginal wall

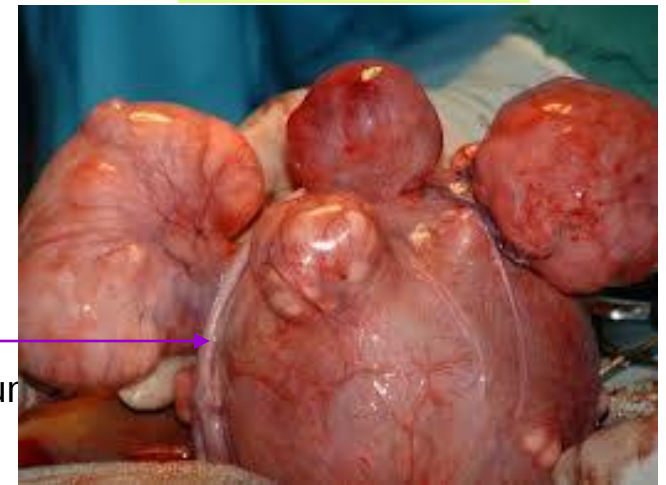
Cervix Cancer

Uterine Fibroid

- removed

Dr. amit avalaskar, ssam, pur

15/10/2012

अशोक - श्वेतप्रदर

- लेखन- कषाय रसाने, ÂœÉ

aÉÑhÉ uÉ zÉÏiÉ uÉÏrÉÉÏlÉå

aÉpÉÉizÉrÉÉiÉÏsÉ YsÉåS lÉÉzÉ

त्यामुळे शोथ, शूल साव

- गर्भाशय मुखातील व्रणाचे शोधन करून व्रण भरून आणतो. त्यामुळे साव नष्ट

श्वेतप्रदर

तिक्त, कषाय
मधुर

क्लेद शोषण,
व्रणशोधन

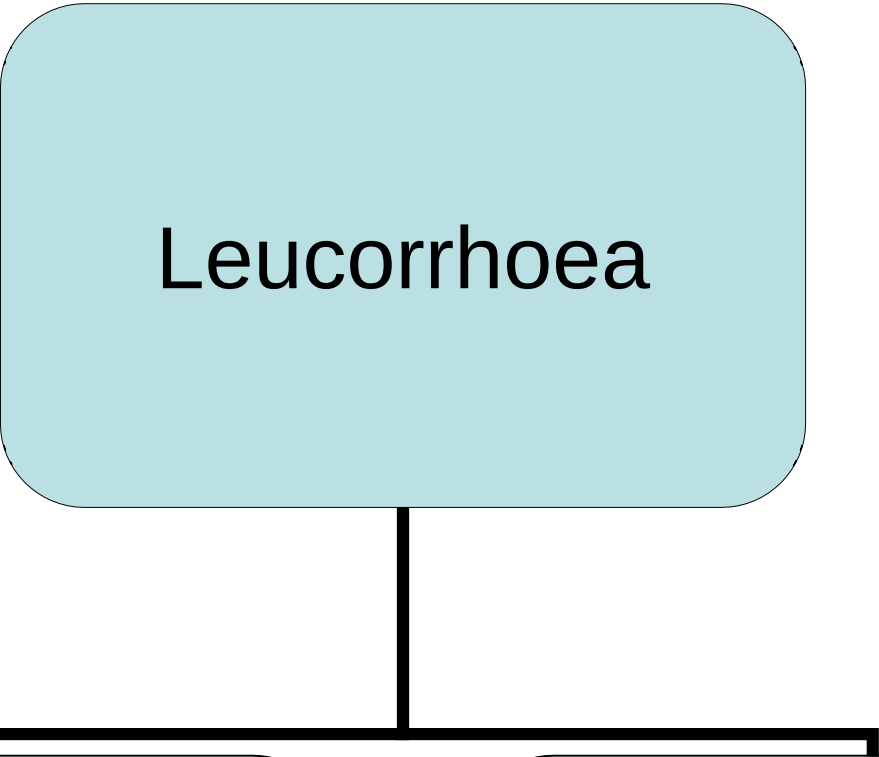
रोपण

- वातज मधे वापरु नये
- कफपित्तज मधे वापरावे

प्रयोग

- क्वाथाने योनीधावन,
- सिद्ध तेलाचा पिचु धारण
- अशोकारिष्ट, अमृतारिष्ट सेवन

Leucorrhoea


```
graph TD; A[Leucorrhoea] --> B[Physiological<br/>-leukorrhea due to<br/>estrogen stimulation]; A --> C[Pathological<br/>- PID (pelvic inflammatory disease)<br/>- Cancer<br/>- Polyp]
```

Physiological

-leukorrhea due to
estrogen stimulation

Pathological

- PID (pelvic inflammatory disease)
- Cancer
- Polyp

Leucorrhoea

Physiological

- natural defense mechanism to maintain vaginal tissue normalcy
- clear or milky in color and does not smell bad
- due to estrogen stimulation
- pregnancy- ↑ bloodflow to the vagina due to ↑ estrogen
- female infant- may have leukorrhea for a short time after birth due to their in-uterine exposure to estrogen.

Pathological (inflammatory)

- Infection –

- **Fungal** – Curdy white, itching
- **Bacterial**- itching absent
/minimal burning, mal odor
- **STD.- Gonorrhoea** -
- **Trichomonas**-
(greenish yellowish, mal odor, purulent, frothy, with dysurea)
- **Chlamydial**-

Allopathy treatment

- metronidazole- 500 mg t.d.s
- antifungal – fluconazole on dose

Curdy, itching

**Monilia vaginalitis
(vaginal yeast infection)**

Chlamydial – red cervix

Greenish yellowish

Trichomonas vaginitis

Cervical Erosions - columnar cells